

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2020/594,**annettu 30 päivänä huhtikuuta 2020,****luvan antamisesta tehdä markkinoiden vakauttamistoimenpiteitä koskevia sopimuksia ja päätöksiä elävien puiden ja muiden elävien kasvien, sipuleiden, juurien ja niiden kaltaisten tuotteiden sekä leikkokukkien ja leikkovihreän aloilla**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 222 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni on johtava elävien puiden ja muiden elävien kasvien, sipuleiden, juurien ja niiden kaltaisten tuotteiden sekä leikkokukkien ja leikkovihreän, jäljempänä 'elävät kasvit ja kukat', tuottaja. Unionin tuotannon kokonaisarvo oli 20 miljardia euroa vuonna 2019.
- (2) Noin 85 prosenttia unionin elävien kasvien ja kukkien tuotannosta on tarkoitettu sisämarkkinoille, kun taas loput 15 prosenttia viedään kolmansiin maihin.
- (3) Elävien kasvien ja kukkien toimitusketju on kytkettyyn yhteen erittäin tiiviisti, ja se on riippuvainen sujuvasta ja tehokkaasti organisoidusta logistiikasta, jotta voidaan varmistaa toimiva markkinajärjestelmä tuotteille, jotka ovat luonteeltaan suurelta osin herkästi pilaantuvia.
- (4) Lisäksi elävien kasvien ja kukkien tuotannolle ja myynnille on ominaista kausiluonteisuus. Valtaosa elävistä kasveista ja kukista tuotetaan keväällä esimerkiksi äitienpäivän tai pääsiäisen kaltaisia juhlapäiviä varten, ja huonekasveja tuotetaan erityisesti pienikokoisemmissa ruukuissa kausiluontoiseen kysyntään mukautumiseksi. Myyntihuippu tapahtuu yleensä keväällä. Joillakin yksivuotisten istutus- ja leikkokukkien kaltaisilla alasektoreilla 40–80 prosenttia myynnistä tapahtuu maaliskuu- ja kesäkuun välisenä aikana.
- (5) Meneillään oleva covid-19-pandemia ja jäsenvaltioissa käyttöön otetut laajat liikkumisrajoitukset aiheuttavat elävien kasvien ja kukkien alalla talouden häiriötilan, jonka vuoksi tuottajilla on talousvaikeuksia ja kassavirtaongelmia.
- (6) Taudin leviäminen ja käytössä olevat toimenpiteet rajoittavat työvoiman saantia erityisesti tuotteiden kuljetukseen ja vaikeuttavat etenkin elävien kasvien ja kukkien tuotantoa, huutokauppaa ja myyntiä.
- (7) Torien, puutarhamyymälöiden ja erikoistuneiden vähittäismyymälöiden pakollinen sulkeminen, majoitus- ja ravitsemusliikkeiden sulkeminen sekä tapahtumien ja juhlien peruuttaminen ovat myös lamauttaneet toiminnan elävien kasvien ja kukkien alalla. Joidenkin jäsenvaltioiden salliman puutarhamyymälöiden ja erikoistuneiden vähittäismyymälöiden osittaisen avaamisen ei odoteta muuttavan tilannetta merkittävästi, koska toimitusketju on kytkettyyn yhteen erittäin tiiviisti ja on riippuvainen toimivasta logistiikasta ja varastotiloista, joita on saatavilla vain rajoitetusti. Lähikontaktien välttämisen odotetaan pysyvän voimassa tulevina kuukausina, mikä vaikuttaa edelleen sekä liikenteen logistiikkaan että myyntiin, koska yhä harvemmat kuluttajat pääsevät sisään myymälöihin. Lisäksi tulevina kuukausina järjestettäviä merkittäviä tapahtumia, kuten vuosittaisia puutarhanäyttelyitä, on jo peruutettu, ja myös muita esimerkiksi häiden kaltaisia sosiaalisia tapahtumia, joissa tavallisesti tarvitaan kukkakoristeita, on peruutettu.
- (8) Ostajat sekä unionissa että maailmanmarkkinoilla myös peruuttavat sopimuksia ja viivyttävät uusien sopimusten tekemistä odottaessaan hintojen alenevan entisestään. Myös vienti on hankalaa logististen haasteiden vuoksi, sillä covid-19-pandemian alkaminen Kiinassa on johtanut satamien merkittävään ruuhkautumiseen niin Kiinassa kuin muuallakin. Yhä useampia kuljetuksia peruuntuu, ja tämä jatkuu ainakin kesäkuuhun 2020 asti, minkä vuoksi kontteja liikkuu vähemmän, kuljetusmaksut nousevat huomattavasti ja viejien toimitukset viivästyvät.

⁽¹⁾ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

- (9) Tämä kysynnän ja tarjonnan välinen epätasapaino aiheuttaa talouden häiriötilan elävien kasvien ja kukkien alalla. Tämän epätasapainon seurauksena elävien kasvien ja kukkien kysyntä on laskenut jyrkästi, millä on ollut välitön ja vakava vaikutus markkinoihin. Elävien kasvi- ja kukkatuotteiden kokonaiskysyntä unionin markkinoilla on alentunut 80 prosenttia. Huutokauppaan on kohdistunut merkittäviä vaikutuksia. Alankomaiden huutokauppa-markkinat, joiden osuus unionin kokonaismyynnistä on 35 prosenttia, ovat ilmoittaneet liikevaihdon pienentyneen 85 prosenttia maaliskuun 2020 puolivälissä. Vaikka Alankomaiden huutokauppa-markkinat ovat elpyneet jonkin verran, liikevaihto on edelleen 30 prosenttia alhaisempi kuin huhtikuun 2019 puolivälissä. Muissa jäsenvaltioissa, kuten Belgiassa ja Ranskassa, huutokaupat ja tukkumarkkinat on suljettu. Lisäksi eräissä jäsenvaltioissa, kuten Alankomaissa, on ilmoitettu istutuskukkien, joita ei voida varastoida, ja leikkokukkien, jotka ovat helposti pilaantuvia ja kausiluonteisia, laajamittaisesta hävittämisestä. Tämä on johtanut hintojen jyrkkään laskuun Alankomaiden huutokaupoissa. Viikolla 16.–22. maaliskuuta 2020, jolloin markkinat romahtivat, hinnat olivat lähes 60 prosenttia alhaisemmat kuin vastaavalla viikolla vuonna 2019. Lisäksi viikoilla 23.–29. maaliskuuta, 30. maaliskuuta – 5. huhtikuuta ja 6.–12. huhtikuuta 2020 hinnat olivat edelleen 23–36 prosenttia alhaisemmat kuin vastaavilla viikoilla vuonna 2019.
- (10) Edellä mainittujen olosuhteiden vuoksi voidaan katsoa, että kyseessä on markkinoiden vakava epätasapaino.
- (11) Jotta elävien kasvien ja kukkien ala pysyisi tasapainossa tämän markkinoiden vakavan epätasapainotilan aikana, on aiheellista antaa elävien kasvien ja kukkien viljelijöille, viljelijäyhdistyksille, tällaisten yhdistysten yhteenliittymille, hyväksytyille tuottajaorganisaatioille, hyväksytyille tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymille ja hyväksytyille toimialakohtaisille organisaatioille lupa tehdä sopimuksia ja päätöksiä kuuden kuukauden ajan. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa seuraavat: i) markkinoitapoisto tai ilmaisjakelu; ii) yhteinen myynninedistäminen; ja iii) tilapäinen tuotannonsuunnittelu.
- (12) Tällaisia sopimuksia ja päätöksiä voisivat olla muun muassa seuraavat: i) kollektiiviset markkinoitapoistot elävien kasvien ja kukkien hallittua hävittämistä varten; ii) menekinedistämistoimenpiteet, joilla kuluttajia kannustetaan ostamaan eläviä kasveja ja kukkia; ja iii) kollektiivinen tuotannonsuunnittelu elävien kasvien ja kukkien istutuksen koordinoimiseksi tulevaa rajoitusten poistamista silmällä pitäen.
- (13) Sopimusten ja päätösten tekemiseen olisi annettava väliaikainen lupa kuuden kuukauden ajaksi. Koska valtaosa elävistä kasveista ja kukista kerätään ja pidetään kaupan tänä ajanjaksona, toimenpiteiden odotetaan vaikuttavan eniten juuri tänä aikana.
- (14) Lupa voidaan antaa asetuksen (EU) N:o 1308/2013 222 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, jos se ei haittaa sisämarkkinoiden toimintaa ja jos sopimuksilla ja päätöksillä pyritään ainoastaan vakauttamaan alaa. Kyseiset erityisedellytykset sulkevat pois sellaiset sopimukset ja päätökset, jotka suoraan tai välillisesti aiheuttavat markkinoiden lokeroitumista, kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää tai hintojen sopimista. Jos sopimukset ja päätökset eivät täytä kyseisiä edellytyksiä tai eivät enää täytä niitä, kyseisiin sopimuksiin ja päätöksiin sovelletaan perussopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa.
- (15) Tässä asetuksessa säädetyn luvan olisi katettava koko unionin alue, koska markkinoiden vakava epätasapaino vallitsee koko unionissa.
- (16) Jotta jäsenvaltiot pystyisivät arvioimaan, haittaavatko sopimukset ja päätökset sisämarkkinoiden toimintaa ja pyritäänkö niillä ainoastaan vakauttamaan elävien kasvien ja kukkien alaa, tehdyt sopimukset ja päätökset sekä niiden kattamat tuotantomäärät ja ajanjaksot olisi annettava tiedoksi sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, mukaan lukien kyseisen valtion kilpailuviranomaiset, jonka osuus kyseisten sopimusten tai päätösten kattamasta elävien kasvien ja kukkien arvioidusta tuotantomäärästä on suurin.
- (17) Koska markkinat ovat vakavassa epätasapainossa aikana, jona valtaosa elävistä kasveista ja kukista myydään, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan.
- (18) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Elävien puiden ja muiden elävien kasvien, sipuleiden, juurien ja niiden kaltaisten tuotteiden sekä leikkokukkien ja leikkovihreän alan, jäljempänä 'elävien kasvien ja kukkien ala', viljelijöille, viljelijäyhdistyksille, tällaisten yhdistysten yhteenliittymille, hyväksytyille tuottajaorganisaatioille, hyväksytyille tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymille ja hyväksytyille toimialakohtaisille organisaatioille annetaan väliaikaisesti kuuden kuukauden ajaksi tämän asetuksen voimaantulosta lupa tehdä sopimuksia ja yhteisiä päätöksiä, jotka koskevat markkinoiltapoistoa, ilmaisjakelua, yhteistä myynninedistämistä ja tuotannosuunnittelua, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1308/2013 152 artiklan 1 a kohdan, 209 artiklan 1 kohdan ja 210 artiklan 1 kohdan soveltamista

2 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 artiklassa tarkoitetut sopimukset ja päätökset eivät haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja että niillä pyritään ainoastaan vakauttamaan elävien kasvien ja kukkien alaa.

3 artikla

Tämän luvan kattama maantieteellinen alue on unionin alue.

4 artikla

1. Heti kun 1 artiklassa tarkoitetut sopimukset tai päätökset on tehty, viljelijöiden, viljelijäyhdistysten, tällaisten yhdistysten yhteenliittymien, hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden, hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja hyväksytyjen toimialakohtaisten organisaatioiden on annettava kyseiset sopimukset tai päätökset tiedoksi sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonka osuus kyseisten sopimusten tai päätösten kattamasta elävien kasvien ja kukkien arvioidusta tuotantomäärästä on suurin, ja mainittava seuraavat:

- a) arvio katetusta tuotantomäärästä;
- b) suunniteltu täytöntöönpanokausi.

2. Kun 1 artiklassa tarkoitettu kuuden kuukauden ajanjakso on päättynyt, asianomaisten viljelijöiden, viljelijäyhdistysten, tällaisten yhdistysten yhteenliittymien, hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden, hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja hyväksytyjen toimialakohtaisten organisaatioiden on ilmoitettava 25 päivän kuluessa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimusten tai päätösten tosiasiallisesti kattamat elävien kasvien ja kukkien tuotantomäärät.

3. Jäsenvaltioiden on komission täytöntöönpanoasetuksen (EU) 2017/1185⁽²⁾ mukaisesti ilmoitettava komissiolle seuraavat tiedot:

- a) kunkin yhden kuukauden ajanjakson päättymistä seuraavien viiden päivän kuluessa niille kyseisellä ajanjaksolla 1 kohdan mukaisesti tiedoksiannettut sopimukset ja päätökset;
- b) edellä 1 artiklassa tarkoitetun kuuden kuukauden ajanjakson päättymistä seuraavien 30 päivän kuluessa yhteenveto kyseisenä ajanjaksona täytöntöön pannuista sopimuksista ja päätöksistä.

⁽²⁾ Komission täytöntöönpanoasetus (EU) 2017/1185, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1307/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä komissiolle toimitettavien tietojen ja asiakirjojen tiedoksiannettamisen osalta sekä useiden komission asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 171, 4.7.2017, s. 113).

5 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 30 päivänä huhtikuuta 2020.

Komission puolesta
Ursula VON DER LEYEN
Puheenjohtaja
